

Kulturdepartementet

Myndigheten för delaktighet
Box 1210
172 24 Sundbyberg

Uppdrag till Myndigheten för delaktighet att genomföra en undersökning av den demokratiska delaktigheten mellan valen bland personer med psykisk funktionsnedsättning

---

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för delaktighet att genomföra en undersökning av deltagande och delaktighet i demokratin, mellan de allmänna valen, bland personer med psykisk funktionsnedsättning.

Myndigheten för delaktighet ska dels kartlägga deltagandet och delaktigheten i demokratin mellan valen bland personer med psykisk funktionsnedsättning, dels beskriva faktorer som kan påverka förutsättningarna för demokratisk delaktighet för denna grupp.

I uppdraget ingår att:

1. Utifrån befintliga dataunderlag genomföra en översiktlig statistisk kartläggning av deltagandet och delaktigheten i demokratin bland personer med psykisk ohälsa och om möjligt bland personer med psykisk funktionsnedsättning och att visa på eventuella skillnader i relation till befolkningen som helhet eller till andra relevanta jämförelsegrupper.
2. Genomföra en fördjupad undersökning av faktorer som kan påverka förutsättningarna för demokratisk delaktighet hos personer med olika psykiska funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

Myndigheten för delaktighet ska i uppdraget beakta skillnader i kön och om möjligt även skillnader i ålder, utbildning samt mellan inrikes och utrikes födda. Vid redovisningen av resultaten ska myndigheten också diskutera vilka slutsatser som kan dras gällande delaktigheten hos personer med psykisk ohälsa av mer tillfällig karaktär. Myndigheten bör

vid redovisningen av uppdraget, om möjligt, lämna rekommendationer kring åtgärder för att underlätta deltagande och delaktighet i demokratin mellan valen för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Myndigheten för delaktighet får för uppdragets genomförande använda 300 000 kronor. Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 1 uppförda anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati*, anslagspost 11, Demokrati – del till Kammarkollegiet. Medlen betalas ut engångsvis till Myndigheten för delaktighet efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2015.

Redovisningen av uppdraget ska lämnas i form av en skriftlig rapport. Slutredovisning sker till Kammarkollegiet (med kopia till Regeringskansliet, Kulturdepartementet) senast den 18 oktober 2016 tillsammans med en ekonomisk redovisning och återbetalning av eventuellt oanvända medel.

Skälen för regeringens beslut

Det demokratiska styrelsekicket grundar sig på allmänna val men behöver också ett aktivt deltagande av befolkningen mellan valen för att fungera bra. En viktig målsättning är att alla människor ska känna sig delaktiga i demokratin och att alla ska ha goda förutsättningar att komma till tals i frågor som berör och engagerar.

I samband med supervalåret 2014 genomfördes på regeringens uppdrag två undersökningar som rörde valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättning. Myndigheten för delaktighet undersökte tillgängligheten i vallokalerna både under valet till Europaparlamentet och i samband med riksdagsvalet och Statistiska centralbyrån undersökte valdeltagandet bland personer med olika typer av funktionsnedsättningar i de två valen.

I undersökningen av Statistiska centralbyrån framkom att valdeltagandet bland personer som har besvär av ångslan, oro eller ångest är lägre än i övriga befolkningen. Särskilt lågt är valdeltagandet bland dem som har svåra besvär. Även om det alltså finns skillnader i valdeltagande mellan personer med och utan psykisk ohälsa är dessa skillnader inte dramatiskt stora. Skillnaden i valdeltagande i 2014-års riksdagsval var exempelvis 7 procentandelar enligt SCB:s undersökning.

Att vara demokratiskt delaktig är dock inte begränsat till att rösta. Det ska också vara möjligt för alla att komma till tals och vara delaktiga i demokratin mellan valen. Det kan handla om att på egen hand föra sin talan i frågor som engagerar eller att organisera sig tillsammans med

andra. Ett demokratiskt deltagande mellan valen ställer krav på öppenhet och tillgänglighet från samhällets sida, eftersom det ofta är mer krävande för en medborgare att ta initiativ till att delta politiskt mellan valen än att rösta i allmänna val.

Den nationella folkhälsoenkäten visar att nära en tredjedel av den vuxna befolkningen har problem med sömnbesvär eller ångest. Socialstyrelsen har vidare visat att bland unga kvinnor har 10 procent någon form av kontakt med psykiatrisk öppen- eller slutenvård, eller använder psykofarmaka. Mot bakgrund av att så stora andelar av den svenska befolkningen har någon form av psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning är det angeläget att öka kunskapen om den demokratiska delaktigheten mellan valen i dessa grupper.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Daniel Wohlgemuth

Kopia till

Socialdepartementet/FST ÄFG, JÄM
Finansdepartementet/BA, OFA K
Kulturdepartementet/DISK
Kammarkollegiet